

Virserums hembygdsblad 4/22

Treläns-gränsen

Att Småland består av tre län är väl allmänt känt, möjligen också att den punkt där de tre länen möts finns i Virserums socken. Men exakt var denna punkt ligger och om den tidigare varit markerad på något sätt är obekant.

Ingemar Emrin, med ett förflutet inom Vägverket, berättat att länsgränsen markerats i den bäck som korsar riksvägen mot Åseda. Om man tolkar lantmäteriets karta på nätet så kan skärningspunkten för de tre länen eventuellt ligga i den parkeringsficka som finns på platsen alternativt i bäckförgreningen strax väster om riksvägen.

Kanske någon av Hembygdsbladets läsare vet något mer om var mötesplatsen för de tre länen finns???

Klackfabriken

En av de mer ovanliga industrierna i Virserum var Klackfabriken. Den tillverkade klackar i trä för damskor och blev så småningom en av de dominerande i sin bransch. Den hade startats redan 1918 av Josef Danielsson, Johan Jakobsson, Emil Karlsson och Axel Henriksson. Till en början var produktionen förlagd till kvarnen i Finnforsen, men efter några år flyttade man till en nybyggd lokal mitt emot järnvägsstationen.

Några av de damklackar som har tillverkats i Virserum.

Så småningom frånträdde flera av delägarna och från 1946 var Josef Danielsson ensam ägare till fabriken. I samband med hans pensionering överläts Klackfabriken år 1966 till trävaruhandlaren Karl-Olof Johansson (tillika kommunalnämndsordförande). Fabriken var verksam fram till 1981 då den avvecklades. Orsaken till nedläggningen berodde på att damklackarna hade börjat tillverkas av plast. Men härtill kom också att den inhemska produktionen av skor successivt minskade och så småningom upphörde helt.

Patent från Virserum

En ny databas är nu tillgänglig "Svenska historiska patent 1746-1945". Här redovisas ca 122.000 patentansökningar som blivit beviljade. Däremot finns det inga uppgifter om patentansökningar som avslagits. En bra sökfunktion gör det möjligt att leta efter patent som beviljats personer och företag i Virserum. En sådan sökning ger resultatet att det finns sexton beviljade patent. Den äldsta är från 1916. Då fick B. E. Axberg patent på tillverkning av konstvax, som tillverkades av en sammansmält blandning av paraffin, kåda och xerotin.

Av övriga Virserumspatent kan nämnas att T. G. E. Sjöstens patent 1917 på centrumborr och H. E. Östrands patent 1919 på verktyg för fasthållande a fisk vid dess rensning. Senare började också industrierna att få patent på sin tillverkning. Exempelvis fick H. A. Strömberg patent år 1926 på en anordning vid en till tvåmanssäng omställbar ottoman. Den flitigaste företagaren var dock C. J. E. Rydh som fick inte mindre än sex olika patentansökningar godkända under åren 1940-1945. Den första avsåg en smörjanordng för en hängselbult vid en fjäderupphängning för hjulaxlar.

Men söker man istället på Triabo hittar man ett patent redan 1891. Det beviljades J. A. Nelson för en anordning vid behållare för kaffe- och tekokning. Det patentet uppmärksammades i Virserums hembygdsbok år 2018. Däremot finns inga beviljade patent från byar med flera fabriker. Från Björnöström, Mörtefors, Hjortöström eller Hultarp saknas beviljade patent. Tittar man på övriga socknar i kommunen kan noteras att det finns två patent från Målilla. En av dessa beviljades 1939 och avsåg en anordning vid mjölhinkhållare. Hultsfred hade sju patent beviljades, exempelvis en apparat för tillverkning av lövsågsblad (beviljad 1921).

Carl Kroons åkeri

På Facebook har nyligen publicerats ett gammalt fotografi från Carl Kroons åkeri i Björnöström där man ser de tre taxibilarna uppställda utanför garaget som fortfarande finns kvar. Carl Kroon själv står längst ut till höger.

När Kalle Kron, som han allmänt kallades, fyllde 60 år skrev lokaltidningarna följande: om honom:

”Jubilaren är infödd virserumsbo. Fadern var grenadjär och tjänade på sin tid för Brattgården i St. Ånhult. När dagens jubilar var i 5-årsåldern flyttade föräldrarna till Näshults församling, där fadern ägnade sig åt mjölnaryrket. Inom detta yrke fick också sonen under tidiga år börja arbeta. Hans håg stod emellertid inte till detta, utan det blev skomakaryrket som Kroon lärde hos en mästare i Näshult. Under följande år var K. sysselsatt med arbeten av skiftande slag på olika platser, dels som mjölnare och skomakare och dels som sågverksarbetare. År 1924, då han var bosatt i Mörtöfors, inköpte han en lastbil och lade första grunden till den bilstation som han nu innehar. 1936 lät han uppföra en villa jämte garagebyggnader i Björnöström, där han sedan genom flit och energi upparbetat och utökat sin bilstationsrörelse till att även omfatta en betydande personbilstrafik. Arbetet i dess skiftande former, den ägande rörelsen samt hemmet har varit det intresse som helt tagit jubilarens tid och krafter i anspråk. Personligen är han fridsam och tillmötesgående, egenskaper som givit honom aktning och vänskap, inte bara i sin egen bygd.”

GES UT AV VIRSERUMS HEMBYGDSFÖRENING

Bli medlem genom att betala in 150 kr på bg 5241-0263.